Kerstin Sjöberg

En intervju av Isabelle Dussauge

4 december 2007

Intervju 46

Från matematikmaskin till IT

Denna intervju har genomförts inom ramen för projektet Från matematikmaskin till IT som är ett samarbete mellan Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria vid KTH, Dataföreningen i Sverige och Tekniska museet finansierat av Riksbankens Jubileumsfond och Stiftelsen Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond. Originalinspelning och transkript finns tillgängliga på Tekniska museet i Stockholm. Intervjun bör refereras på följande sätt:

Kerstin Sjöberg, intervju från 2007 av Isabelle Dussauge, Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria, KTH, Stockholm.

Nyckelord: Datorisering, patientadministration, patientjournal, läkarsekreterare, hälsokontroller, UDAC, Uppsala Akademiska Sjukhus, medicinsk informatik, medicinhistoria, IT-historia.

Abstract

This interview with Kerstin Sjöberg was conducted at SYS-team, Sjöberg's former worplace, in Uppsala by Isabelle Dussauge on December 4, 2007. The interview dealt with Sjöberg's work as a medical secretary from the 1960s onwards. Sjöberg tells about how she entered the profession in her early twenties and about her first workplaces, among others at the department of pediatric cardiology in Uppsala. Sjöberg explains that she first used computer equipment (card punch) for data processing. Sjöberg was soon recruited by UDAC (Uppsala University Data Central) and worked, among others, with the new pediatric health screenings and the computerization of patient data which was a cooperation between IBM, UDAC and the medical outpatient clinic at the Uppsala University Hospital. Sjöberg explains how the latter project led by Werner Schneider never led to clinical use or clinical research, as no practitioners or researchers later used the accumulated computerized data. Sjöberg went on to work both for UDAC and for the Hospital. In this interview, she describes the range of technologies used for the computerized recording of patient data and draws a picture of the development of electrical typewriters with memory devices. Sjöberg mentions the many visits of professionals together with IBM representatives, who attended her work at UDAC in order to observe and learn from her use of the technologies. Sjöberg also brings up the possibilities to extra work that her competence opened up; the changes associated with the introduction of word processing programs; the social structure of work at UDAC; and the many ways into the computer-related professions there.

Informant: Kerstin Sjöberg
Intervjuare: Isabelle Dussauge
Tid: 4 december 2007
Plats: SYSteam, Uppsala

Isabelle Dussauge: Jag sitter i Uppsala med Kerstin Sjöberg. Kerstin, jag har velat intervjua dig för att veta mer om ditt arbete på UDAC, alltså Uppsala datacentral. Mer generellt är jag intresserad av din livshistoria. Först undrar jag om du vill berätta om när och var du är född, och om din familjebakgrund?

Kerstin Sjöberg: Jag föddes 1941 i Örebro och växte upp i ett samhälle som heter Frövi, ett par mil utanför staden. Min far var chef för tre Konsum-affärer, min mor hemmafru med vissa kommunala uppdrag och jag var väldig privilegierad i och med att jag var yngst och enda dottern. Så jag blev nog lite bortskämd tror jag. Framför allt av min pappa. Och min storebror. Men min mamma dog när jag var 20 år och det var lite jobbigt förstås. Då hade jag flyttat till Uppsala, för att jag hoppade av gymnasiet och började på en handelsskola istället. När jag var klar där visste jag inte riktigt vad jag skulle göra, men de hade en kurs där man kunde bli läkarsekreterare, och det tyckte jag lät väldigt intressant. Så gick jag en sådan utbildning, den var bara på en termin. Efter det sökte jag jobb. Först fick jag ett vikariat på två månader på Margaretahemmet, i Knivsta. Där de för övrigt nu håller på att inviga en ny cancerklinik. Men det var bara ett vikariat, och efter två månader åkte jag hem igen och började söka jobb här i Uppsala. För min storebror hade flyttat hit. Jag fick jobb på Akademiska sjukhuset. Först som ambulerande, det vill säga att man fick hoppa från klinik till klinik där de behövde hjälp. Sedan sökte jag och fick jobb på barnkardiologen som sekreterare åt en överläkare. Det var jätteroligt, det var ett fantastiskt jobb. Nu kommer jag inte ihåg vilket år det var exakt, kanske 1962. Jag fick jag barn -65. Jag var ensamstående vilket inte var så vanligt på den tiden. Och framför allt inte att bli med barn med en färgad man, som jag blev. Och sedan -66, då insåg jag att jag inte skulle kunna försörja både min dotter och mig på den usla lönen.

Isabelle Dussauge: Då var ditt arbete på barnkardiologen...?

Kerstin Sjöberg: Ja, just det. För att på den tiden fick man bara vara ledig i sex månader när man hade fått barn. Och det var ju tufft faktiskt, att lämna en sexmånaders på dagis. Men man hade inget val. Men det har fungerat jättebra genom alla år. När jag insåg att jag hade för låg lön så sökte jag jobb på SIDA, men stationerad här i stan. Det var hos en läkare som hade jobbat i Etiopien i många år och som hade ett jättematerial som skulle in på något datamedium. Då kom jag för första gången i kontakt med en stans. Nu vet jag inte om du vet vad det är för någonting, det är en maskin där man sitter och stansar in så det blir hål i hålkort. Hålkort har du hört talas om.

Isabelle Dussauge: Ja.

Kerstin Sjöberg: Och det där var ju inte särskilt roligt arbete så att efter ett år, då blev jag erbjuden att hoppa över till UDAC. Det låter ju inte klokt idag att man inte behövde söka jobb utan de kom och frågade, vill du jobba åt oss. Så är det ju inte idag. Det jag skulle göra då, det var att arbeta åt en schweizisk barnläkare som skulle starta upp någonting som hette 4-årskontrollen. Alla barn som var fyra år skulle kontrolleras. Hörsel, syn, motorik, och det där skulle det konstrueras optiskt läsbara blanketter för. Jag kommer inte riktigt ihåg vad jag hade för uppgift, det var att försöka göra de här blanketterna så bra som möjligt. Det levde länge, den här 4-årskontrollen – nu tror jag att man gör 6-årskontroller istället, för att barnen var lite för små när de var fyra år för att man skulle få

fram säkra uppgifter. Det är svårt att testa barn, med syn till exempel och…

Isabelle Dussauge: Minns du vad det var för tester som man gjorde?

Kerstin Sjöberg: Ja, synen, det var att man höll upp figurer på olika avstånd och barnet fick säga om det var en nalle eller om det var en boll och så där. På så sätt kunde man ju se om barnet har någon synförändring. Hörsel var ju inte så svårt att testa. Sedan vad de gjorde för motoriska test, det kommer jag faktiskt inte ihåg. Men i alla fall, det där höll väl på kanske ett par år och sedan kom de på idén att man skulle försöka datorisera journalanteckningar på medicinska polikliniken, alltså en öppen mottagning. Det var ett samarbete mellan sjukhuset, UDAC och IBM, som hade konstruerat en maskin som var som en skrivmaskin, jättestor, men hade ett lagringsmedium som var något slags magnetband i kassetter. Maskinen hette MT72. Jag tror att det var -72 eller 71 när vi började med det här. Då lånades jag ut av UDAC till medicin på halvtid och så satt jag där och, det var jättebra för dem för det kostade ingenting. Jag hjälpte till med input utav data i den här maskinen. När doktorn tog emot sin patient, efter besöket så pratade han in på en bandspelare. Jag tror man gör så än idag, att sekreteraren sitter och skriver vad doktorn säger – fast numera skriver doktorerna kanske själva. Och då gick det till så att, till exempel, om man skulle ta upp patientens tidiga historia, anamnesen, då tryckte man på någon kod, som gjorde att nu kommer ”anamnesen” och så skrev jag då. Sedan när det var slut fick man trycka på en annan knapp och så kom nästa rubrik, det var kanske ”aktuella besvär” eller något sådant. Och så gjorde man samma sak där, man tryckte på en knapp, nu kommer ”aktuella besvär” och så skrev man det. Och så småningom blev det också en diagnos och åtgärd. Det var flera sådana rubriker men i stort sett så det gick till. Sedan lagrades detta på den lilla kassetten. Den var mycket större än vad vanliga kassetter är. Och någon gång i veckan, tror jag att det var, då förde man över all den här informationen till stora magnetband, du vet sådana som fanns i datorerna förr. Man sparade dessa och tanken var ju att man skulle göra någonting av dem naturligtvis. Det fanns en läkare där på med.pol. som var intresserad utav det här och han var projektledare. Men de andra, underläkarna, de var inte intresserade.

Där satt jag alltså, det var ett jätteroligt jobb och jag fick nya arbetskamrater. Jag jobbade där halva dagen och så var jag på UDAC den andra halvan och jobbade som sekreterare, bland annat åt Bengt Olsen, som hade väldigt rörigt på sitt rum. Hoppas han hör det här! Och efter några år rann det bara ut i sanden eftersom det inte fanns något intresse. Men, under de här åren hade vi väldigt många besök. Utländska besökare kom som var väldigt intresserade utav det här. Men det blev inget av det. Chefen för UDAC – det kanske är en person som du hört talas om, han heter Werner Schneider – hade väldigt många idéer. Då kom han på att vi kanske skulle försöka med röntgenavdelningen istället. För där gjorde de ju samma sak: När läkarna granskar röntgenbilderna pratar de in och så satt det sekreterare som skrev röntgensvar ut till remitterande läkare. Det var bara att de satt och jobbade med jättegamla, inte elektriska skrivmaskiner av märken Halda. Och jag tyckte det var jättegamla damer som satt där. Då var jag, säg 30 år och de kanske var 50, men jag tyckte de var jättegamla och de såg ju mig som ett hot verkligen, att här kommer en och tänk om våra jobb rationaliseras bort. Så det var ju inget intresse där heller, där höll vi inte på mer än kanske ett halvår. Och så lade vi ner det projektet.

Men det fick det goda med sig det här att IBM sedan utvecklade en annan maskin som hette MC72. För då hade de magnetiska kort, i samma storlek som ett hålkort, som man kunde använda och lagra en sida på varje kort. Och jag skrev ju väldigt mycket rent åt både Bengt Olsen och Schneider, för de höll mycket på med vetenskapliga skrifter. Så det var en jättebra hjälp när jag skrev rent att jag lagrade varje sida på ett kort. Sedan när Bengt ville redigera så kluddade han i papperet och då kunde jag söka mig fram till det stället där han ville ändra och ta bort det han ville ta bort och lägga till det nya. Så att det

var en form utav ordbehandlingsutrustning kan man säga. Men det var alltså inte någon bildskärm då, utan bara på papper.

Sedan började fabrikanterna att tillverka ordbehandlingsutrustningar som hade skärm och den första jag kom i kontakt med var från ESSELTE, Scribona hette den nog. (ESSELTE Scribona slogs nog ihop tror jag). Och den var jättekul att jobba med, för att man kunde äntligen se och jobba med bildskärm istället för med papper, precis som på en dator idag. Och det där spreds ju. Det var många inom universitetet som ville pröva sådana här och då tillsattes det någonting som hette Ordbehandlingsdelegationen. Vår första rapport kom 1979 och den andra ”Rapport från försöksverksamheten med ordbehandlingsutrustningar vid Uppsala Universitet 1979-1982” kom 1983.

Isabelle Dussauge: När var det, minns du det?

Kerstin Sjöberg: Det var 1980-tal. Men exakt kommer jag inte ihåg nu. Och då var målet att helst skulle alla inom universitetet ha samma utrustning, alltså från IBM eller från Rank Xerox eller Scribona. Men du vet, det fungerar inte så på ett universitet, med så många olika viljor. Så vi tog fram fyra olika modeller de kunde få välja på, IBM och Rank var de stora. Och du vet, de här maskinerna de kostade alltså 100.000 kronor styck och det är ju jättemycket pengar för en stackars institution. Men väldigt många köpte och då var jag ute väldigt mycket på de olika institutionerna och talade om för- och nackdelar med den ena och den andra. Mac:arna var med förstås. Och då var det så här att det fanns två sorters smak – som att gillade man Elvis eller Tommy Steel, så var det ungefär samma sak här, PC eller Mac. Jag var aldrig särskilt förtjust i Mac kan jag säga. För de första Mac:arna, de var så små. Det har du inte sett kanske, mer än på museum, det var jättesmå skärmar och små tangentbord. Och Mac hade ju mus också, det hade inte IBM. Och jag tyckte inte om mus på den tiden för att när man skriver måste man flytta från tangentbordet för att jobba med musen. Jag ville hellre jobba med kommandon, alltså Ctrl P för print och Ctrl C för korrigera, för då behövde man aldrig flytta händerna från tangentbordet. Sedan rann tiden på och så kom de riktiga persondatorerna. Och däremellan jobbade jag med en minidator som hette PDP, där det också fanns ett ordbehandlingsprogram som också var väldigt bra faktiskt. Men det var inte så snabba maskiner som det är idag. Ja det är väl i stort sett vad jag har gjort.

Sedan när det här upphörde och alla satt där med sina ordbehandlingsutrustningar och så småningom egna PC, var sekreteraryrket på väg bort, för det var inte tidsenligt att ha en sekreterare. Så då började jag läsa kurser för att hålla på med personalfrågor. Det började jag egentligen med parallellt med arbetet med Ordbehandlingsdelegationen. Så det var nog i början på 80-talet som jag började gå kurser och så vidare. Sedan har jag jobbat med personal. Både här och inom universitetet. Och så småningom när jag hoppade av från UDAC – då var det en tjej på IT-stöd (hette det där jag jobbade inom universitetet) som skulle flytta. Och hon höll på med ekonomi, så jag gick över heltid till IT-stöd och jobbade både med ekonomi och personal. Ekonomi var någonting som jag aldrig har sysslat med förut och tänkte, det här går aldrig! Jag fick gå kurser där och med rätt utbildning gick det jättebra faktiskt. Men jag tyckte inte ekonomi var lika roligt som personalbiten, för det trivdes jag väldigt bra med.

Isabelle Dussauge: Det var sådant som du arbetade med sedan på 80-talet, eller?

Kerstin Sjöberg: Ja, och 90-talet och ända fram till 2006.

Isabelle Dussauge: På vilken arbetsplats var det?

Kerstin Sjöberg: Det var på UDAC, eller gamla UDAC som numera heter SYSteam,

och det var på IT-stöd inom Uppsala Universitet. Det var ju lite kluvet där för att inom universitetet hade man ett avtal och inom SYSteam hade man ett annat kollektivavtal. Så det gällde ju att tänka sig för när folk kom och frågade om ledigheter till exempel, för det skiljer sig lite grann mellan avtalen. Det var även olika lönesystem. Men det har gått att hålla isär faktiskt, och båda lönesystemen, inom universitetet och inom SYSteam/UDAC är utvecklade utav UDAC. Och det kändes väldigt tryggt, för då kunde man ju gå och fråga utvecklarna här i huset på UDAC, om det var något man inte förstod. Så jag har hållit mig kvar ända sedan -67 på samma arbetsplats, kan man säga. Det kan folk tycka att det är tråkigt men för mig har det varit så varierande att det har inte varit tråkigt någon gång.

Isabelle Dussauge: Men det låter som det har varit stora förändringar under din tid där?

Kerstin Sjöberg: Ja det har det varit.

Isabelle Dussauge: Om det passar dig så kan vi kanske fokusera lite på den tidigare perioden i din berättelse, det vill säga fram till ungefär 1980. Vill du berätta lite mer om vilka personer som du arbetade med inom de olika faser av din karriär? Du pratade om någon läkare på SIDA och sedan vidare andra på UDAC.

Kerstin Sjöberg: Också på med.pol.

Isabelle Dussauge: Precis, minns du vad de hette?

Kerstin Sjöberg: Oh ja. Han på SIDA har gått bort och hette Tore Mellbin. Han var alltså barnläkare och hade med sig det här jättematerialet från Etiopien. Men, som sagt, det var ju ett ruskigt tråkigt jobb, att sitta och stansa. Och sedan var han en utav den gamla stammen, han skulle ha en sekreterare som skulle komma in på morgonen och sätta sig mitt emot honom med blocket i handen, och så skulle han ge arbetsuppgifter för dagen. Det tyckte jag var lite otidsenligt men, han ville ha det så. På den tiden sade man inte heller du till varandra, utan han var docent och man sade, docent Mellbin. Sedan när vi satt och fikade en förmiddag när jag hade arbetat där i några månader, så sade han, nu tycker jag att fröken Sjöberg skall lägga bort titlarna med mig. Han tyckte nog att jag som kvinna skulle föreslå det, men han var ju min överordnade, jag tyckte det var så konstigt. Så då satt vi där och tog varandra i hand, och han sade, Tore och jag sade, Kerstin. Och jag tyckte det var så fånigt! Men sedan var det väl på 60-talet som Du-reformen kom. Min senare chef på barncardiologen som heter Magnus Michaëlsson sade jag inte du till heller. Och med hans kollega Ove Peterson var det samma sak, man sade inte du. Men senare när Bror Rexed hade föreslagit det här att, nu skall alla säga du, då blev det så naturligt, man behövde inte lägga bort titlarna som man gjorde förr.

Sedan på med.pol., den doktor som var klart intresserad hette Bengt Vadman. En anledning att det rann ut i sanden var nog det att denna Bengt Vadman flyttade till Örebro. När han försvann fanns det inget intresse längre.

De på UDAC som jag hade kontakt med har jag ju redan nämnt, det var ju Bengt Olsen, och en annan man, Göran Pettersson, som blev chef för Göteborgs Datacentral. En man som jag skrev mycket åt heter Torgny Groth, han är också känd i den här världen. Och så förstås Werner Schneider.

Isabelle Dussauge: Och den schweiziska läkaren som arbetade med 4-årskontroller?

Kerstin Sjöberg: Ja just det, han heter Jean Claude Vuille. Han flyttade tillbaks till Schweiz sedan. Men vi hade ett väldigt bra samarbete också.

Isabelle Dussauge: Och i dessa olika projekt var det enbart läkarna som du arbetade med, eller arbetade du också med andra människor som var i andra positioner?

Kerstin Sjöberg: Ja det är klart, på med.pol. kom man ju i kontakt med all typ av personal. Hon som satt i kassan och tog betalt. Och chefen, alltså, avdelningssköterskan. Jag jobbade inte direkt ihop med henne men vi lärde ju känna varandra. Det roliga är att idag har hon och jag hamnat i samma bokcirkel, så att det har återknutits. Det gick massor med år och vi sågs inte, det är så lustigt att våra vägar har korsats igen. Sedan med andra sekreterare blev det ju ett tätt samarbete förstås.

Isabelle Dussauge: Hade ni liknande arbetsuppgifter, så att säga?

Kerstin Sjöberg: Ja. Det fanns en annan sekreterare där som heter Margareta Persson. Hon och jag hade samma arbetsuppgifter men hon jobbade ju heltid och jag bara halvtid på med.pol. Men det är klart att det blev samarbete även med undersköterskor som kom och letade, för när jag fick in dagens jobb var det en hel trave med journaler, och kanske någon patient ringde och pratade med en sköterska som då behövde ha tag på data ur den här journalen. På så sätt så blev man bekant även med både undersköterskor och sköterskor. Men jag jobbade inte så tätt ihop med dem som med läkarna.

Isabelle Dussauge: Vilka var de år som du var på med.pol.?

Kerstin Sjöberg: Jag skulle tro att det började, skrev inte jag till dig om det där? Skall vi se här.

Isabelle Dussauge: Så här skrev du.

Kerstin Sjöberg: Ja just det, jag startade hösten -69 och höll på till och med -72. Jag vet inte om möjligen Werner Schneider har skrivit någonting om det här.

Isabelle Dussauge: Kan du berätta om hur du tänker på just dessa år då du var både på UDAC och med.pol.? Hur såg en vanlig dag ut, kan du berätta hur en sådan dag var?

Kerstin Sjöberg: Ja. Jag tror det var så att jag började på med.pol. på morgonen och cyklade förstås till jobbet, utom när det var halkigt. Och så var det bara att köra igång med de intalade journalanteckningarna som jag satt och lyssnade på.

Isabelle Dussauge: Var det journalanteckningar som du fick på morgonen?

Kerstin Sjöberg: Ja. Det var de patienter som hade varit där dagen innan. Så hade doktorn suttit och talat in. Och jag fick in en hög med journaler och den här tejpen som jag satte i bandspelaren. Så började jag lyssna på och så skriva, skriva, skriva, skriva.

Isabelle Dussauge: Du skrev på…

Kerstin Sjöberg: Jag skrev alltså i journalen. Jag satte i journalpapperet i den här så kallade skrivmaskinen och samtidigt som orden kom på papperet så lagrades de på tejpen. Så arbetade jag väl till tolv, lunch, och då cyklade jag till UDAC och tog itu med de arbetsuppgifterna. Det var att skriva rent åt killarna, Bengt och Werner och Göran och Torgny. Där höll jag inte på med någon ekonomi eller sådant utan det var bara att skriva. Jag var väldigt snabb på skrivmaskin, faktiskt, när jag hade hållit på så många år.

Till saken hör ju också att jag knäckte en hel del extra hemma. Genom att skriva rent avhandlingar. Jag hade ingen minnesmaskin hemma utan bara en liten reseskrivmaskin av

märket Facit. När jag hade skrivit rent och min uppdragsgivare tittade på det och ville ändra var det bara att börja om från början igen och skriva. Jag vet inte hur många avhandlingar jag har skrivit rent. Men det förde ju det roliga med sig att jag blev bjuden på fester. Numera tror jag man betalar om man skall gå på en disputationsfest, men det gjorde man inte då, utan det var väldigt storslaget och det var frack och lång klänning, god mat och dans. Det var kul. Och det förde med sig att jag fick ett extratillskott till min privata kassa.

På med.pol.,... nu kom jag på en annan sak. Där fick jag kontakt med en läkare som heter Andreas Killander, som var en specialist på lab tror jag. Då höll han på med undersökning utav B12 och folsyra på patienter. Och det var inte automatiserat som det är idag med att skicka ut provsvar. Jag menar, kollar du ett värde idag på ett lab så kommer det ut ett svar någonstans. Men så var det inte utan han var tvungen att sitta och titta på någon lista och så fick jag sitta och skriva värdet på folsyran eller på B12 på en liten A5-blankett. Där stod redan patientens namn och födelsedatum och det stod också inremitterande doktors namn. Och det här handlade alltså om 100-tals prover. Så han satt och läste att Kalle Karlsson har 1.2 och sedan så vände man blad och så tog man Erik Eriksson, han har 7.0 – och sedan när alla papper var ifyllda då gick doktorn. Vi satt hemma hos mig och gjorde det här, för det var på kvällstid. Då gick han, men då skulle jag vika ihop de här papperen och lägga i ett fönsterkuvert och posta så fort som möjligt. Jag kunde inte gå ut på kvällen, för att jag inte kunde lämna min dotter ensam. Men på morgonen postade jag en hel bibba med kuvert. Så det är också någonting som har utvecklats något alldeles enormt alltså, arbetet på labsidan. Man tror inte att det är sant, att man satt och gjorde så här. Men jag höll inte på så länge med det, utan jag överlät det till en kollega som inte hade några hemmavarande barn.

Isabelle Dussauge: Det låter som att du arbetade väldigt mycket med olika typer av uppgifter.

Kerstin Sjöberg: Ja det gjorde jag.

Isabelle Dussauge: Två arbetsplatser och sedan…

Kerstin Sjöberg: Ja och sedan lite extraknäck också, javisst. Fast de här extraknäcken, det var ju mer på 60-70-talet. För sedan började doktoranderna kanske skriva mer och mer själva när persondatorerna kom. Men jag tror inte att de som jag skrev åt kunde skriva på maskin över huvud taget, utan det var bara så att det skulle någon, en sekreterare göra.

Isabelle Dussauge: Hur tänkte du kring det då?

Kerstin Sjöberg: Det var ju så naturligt, det var helt naturligt att jag skulle göra det. Doktorn kan ju inte skriva.

Isabelle Dussauge: Hur upplevde du de förändringar som skedde, alltså på 60- och 70-talet?

Kerstin Sjöberg: Jag såg väldigt positivt på att det blev bättre och bättre maskiner. Först var inga skrivmaskiner elektriska. Men sedan när Facit och IBM kom med sina elektriska maskiner, då var det otroligt. För är det inte elektriskt så måste man ju slå så himla hårt. Men med elektriska maskiner touchade man bara. Och drömmen var att få en IBM med kula. Har du sett någon sådan?

Isabelle Dussauge: Nej.

Kerstin Sjöberg: Andra skrivmaskiner har ju som pinnar som går upp och slår på papperet. Men IBM hade en kula som snurrade allteftersom, om jag tryckte på ett H så slogs H in på papperet. Och det gjorde att det blev allt lite snabbare att skriva. När jag var på barncardiologen sade jag att jag ville ha en sådan IBM med kula, men de var för dyra så det blev en Facit och, ja, det var ju bättre än en vanlig mekanisk. Men sedan när jag kom till UDAC frågade jag. De hade lite bättre resurser på universitetet. Chefen var snäll och jag fick en IBM med kula. Ja jag blev jätteglad. Och sedan var det så att så fort det kom något nytt ville Werner Schneider gärna pröva. Det var jag också glad åt, att man hela tiden fick lära sig mer.

Nu kom jag på en sak, apropå Werner Schneider. Han hade mycket kontakt med WHO, huvudkontoret i Köpenhamn och tro det eller ej, men då – det måste alltså ha varit 70-tal – då fanns det två faxmaskiner i hela Uppsala. Den ena på Televerket, som man kunde betala för att faxa med. Den andra fanns på Rank Xerox kontor och vi fick väl betala där också. Det säger ju en hel del, tycker jag, om utvecklingen. Jag fick cykla iväg till Televerket eller till Rank Xerox och faxa. Och då faxade man alltså en sida i taget och efter varje sida var man tvungen att ha telefonkontakt med mottagaren. Det var jättebökigt alltså, men ändå var det ett framsteg. Du kunde få fram ett papper till Köpenhamn på bara några minuter, istället för att skicka det med post och det skulle komma två dagar senare. Så det var också fantastiskt. Där hände det väldigt mycket också. Jag kommer inte ihåg när UDAC fick sin första fax, men på 70-talet fanns det bara två i hela Uppsala.

Isabelle Dussauge: Vilka mer sådana tekniska utrustningar var det som du använde i dina olika uppgifter?

Kerstin Sjöberg: Ja det var de här ordbehandlingsutrustningarna, dels Scribona och sedan IBM, och den PDP som jag pratade om. Men sedan blev det ju persondatorer för hela slanten så småningom. Det var också så att när man hade vant sig vid en utrustning, då tyckte man att den var bäst och jag ville inte byta till något annat. Men det var fråga om att byta eftersom Werner Schneider ville testa. Jag har lite svårt med förändringar men efter några veckor så var den nya utrustningen lika bra kan man säga. Vi ordnade konferenser och då var de utrustningar där man kunde lagra manuskript och ändra guld värda alltså, man sparade jättemycket tid.

Jag hade en annan kollega, Claes Höjenberg, som studerade på SLU. Han kommer från en bondefamilj och det var meningen att han skulle ta över sin pappas gård. Då kom han till UDAC för att göra sitt ex-jobb. Jag kommer inte ihåg vad det skulle handla om, men han blev så vansinnigt intresserad av den ordbehandlingsutrusning som jag hade då, att han lade helt om sin utbildning. Han måste ha varit jätteduktig för att han inte blev agronom utan blev mer eller mindre självlärd i programmering. Han blev anställd utav UDAC och var med i Ordbehandlingsdelegationen som jag pratade om. Väldigt duktig var han. Han slutade så småningom på UDAC och började på ett annat dataföretag och håller fortfarande på i den här världen – jag tror att det inte blir någonting av det här att ta över gården... Men där ser man vilka tillfälligheter det är. Att man hamnar där man hamnar och får de kamrater man får. Han och jag hade väldigt tajt samarbete.

Isabelle Dussauge: Vill du berätta lite mer om journalerna? Vad fanns det som kändes specifikt för det arbetet jämfört med andra?

Kerstin Sjöberg: Det var inte så specifikt. Det var väl det att journalerna handlade ju om människor. Och sjuka människor var ju inte alltid så kul att sitta och skriva om, dålig

prognos och sådant där, vilket förekom ju. Men att sitta och skriva artiklar artiklar som kanske skall ingå i en avhandling, det blir man inte så personligt berörd utav. Jag kommer inte ihåg just vad killarnas avhandling handlade om men jag skrev rent en avhandling åt en kvinnlig läkare som handlade om barn med någonting som heter hydrocephalus, vattenskalle. Det var väldigt intressant, man lärde sig en massa saker genom att skriva rent de här avhandlingarna. Men oftast gav inte det så mycket för man kanske inte förstod så mycket av vad de höll på med. Medan däremot journalanteckningarna, där förstod man, där var det ju människor bakom, som var sjuka. Och som blev friska kanske, en del i alla fall.

Isabelle Dussauge: Var du på något sätt med under läkarnas eller sköterskornas möte med patienter?

Kerstin Sjöberg: Nej. Det var jag inte, på med.pol. Men när jag var på barncardiologen var vi ett väldigt litet team, det var två läkare, en sköterska, ett biträde och jag. Då var man med ibland när patienten undersöktes, men aldrig när doktorn pratade med föräldrarna. Utan det var i ett slutet rum. Sedan fick jag tillgång till information när man skrev journalen, för det var samma sak på barncardiologen, att doktorn dikterade och jag skrev rent. Så att man visste väldigt mycket om patienterna men hade naturligtvis tystnadsplikt. Precis som man har när det gäller att jobba med personal. Det skall man inte heller prata om.

Isabelle Dussauge: Minns du vad eventuella svårigheter var i ditt arbete? Saker som var svårare att utföra eller som krävde mer av någon eller annan anledning?

Kerstin Sjöberg: Någonting som kunde vara svårt, det var att höra vad doktorn sade, på den här rullen. För att det var inte alla gånger som de pratade så tydligt. Det var inte alltid lätt att få tag på rätt doktor som kunde komma och lyssna på vad han själv hade sagt. Då tror jag att man utelämnade helt enkelt det man inte hörde. Speciellt fanns det en dansk läkare som var lite svår att förstå, även om man lärde sig så småningom.

Isabelle Dussauge: Var det så att du skrev ordagrant det som sades där eller brukade du omformulera saker?

Kerstin Sjöberg: Ja det är klart..., den danska doktorn var inte så bra på svenska, ordföljden blev inte alltid rätt. Då kunde man få korrigera lite grann så att det blev bra svenska. Men man skulle skriva exakt som han sade egentligen. Annars tyckte jag att det fungerade jättebra. Och likadant med kontakten med IBM. Så fort det blev fel ringde man och de var jättesnabbt på plats, för de var ju måna om att deras utrustning skulle fungera, förstås. Och det är också lustigt, en utav de reparatörer som jag träffade som arbetade åt IBM då numera är anställd här på SYSteam. Så att det också har knutits ihop. Världen är inte så stor som man tror.

Isabelle Dussauge: Nej, det är sant. Hur fick du hämta in mer kunskap eller möjligen uppdatera dina kompetenser, till ditt arbete?

Kerstin Sjöberg: Ja, jag fick gå på kurs. Det var inga problem alltså från UDAC:s håll. Ville jag gå en kurs, så fick jag göra det. För att, när vi skulle införa någon ny maskin var det ett krav att man måste kunna lära sig den här maskinen.

Isabelle Dussauge: Minns du hur du gjorde för att lära dig de där nya maskinerna?

Kerstin Sjöberg: Oftast hade fabrikanten utbildning. Då fick man åka på den, oftast i Stockholm. Så det var inga problem med det.

Isabelle Dussauge: Vad gjorde man på en sådan utbildning?

Kerstin Sjöberg: Ja du. Man fick förstås lära sig maskinens olika delar och hur man skulle ta bort saker och göra fetstil, och sådana saker. Det är inte så stor skillnad... Idag behöver man egentligen inte gå kurs för att lära sig Word till exempel. Det tror jag att jag lärde mig själv. Men det var just de specifika ordbehandlingsutrustningarna och den här på med.pol., där fick man faktiskt gå en utbildning. Men det var så länge sedan att jag inte kommer ihåg exakt hur det gick till.

Isabelle Dussauge: Ja det förstår jag. Vill du berätta lite mer om det projekt som löpte från -69 till -72?

Kerstin Sjöberg: Det var ju bara så att jag gick dit och skrev och sedan så fördes det över på de stora magnetbanden, och tanken var att det skulle man göra någonting utav. Men när Vadman flyttade blev det inget. Så tejparna låg förmodligen i källaren någonstans och är säkert förstörda nu, eftersom de innehåller patientdata. Jag tror helt enkelt att vi var ute alldeles för tidigt. Dels var inte doktorerna intresserade och de tyckte inte att det var något spännande. Utan jag tror att de tyckte att det var bra att någon kom och betade av journalhögarna. Det är lite synd, för att det är en väldig skillnad på hur journalsystem ser ut idag. Nej, jag tror att vi var för tidiga.

Isabelle Dussauge: Så att i praktiken arbetade ni enbart med inmatningen av patientdata som du gjorde.

Kerstin Sjöberg: Ja just det. Man skulle kunna tänka sig att om någon var intresserad, skulle man kunna ha dragit ur en massa värdefull information i all den här indatan. Med det gjordes aldrig.

Isabelle Dussauge: Nej? Inte ens på försök?

Kerstin Sjöberg: Nej.

Isabelle Dussauge: Var de data som ni arbetade med att mata in i det systemet, var dessa data alltid strukturerade på samma sätt?

Kerstin Sjöberg: Mm, det var det. Ta till exempel kodningen utav anamnesen, när man började. Det var just tanken att om man hade velat, då hade man ju kunnat ta fram alla de här kodbitarna – alla anamneser – och kunnat jämföra hur de såg ut. Men, vad jag vet så gjordes aldrig det. Och likaså hade man kunnat ta ut alla diagnoser. Det hade kunnat vara rätt intressant att se, hur många söker vård på det här stället som har den och den diagnosen. För dels skrev man diagnosen i klartext, men man skrev också in socialstyrelsens kodnummer. Så man hade säkert kunnat hämta ut en hel del värdefull information, om man hade varit intresserad.

Isabelle Dussauge: Fanns det koder på allt som matades in där eller var det anamnes och diagnoser...?

Kerstin Sjöberg: Ja diagnoser hade alltid nummer. Sedan anamnes...och så tror jag att en rubrik var heriditet, ja ärftlighet och sådant där. Sedan tror jag att det fanns någon rubrik som hette ”aktuellt” där det oftast stod varför patienten sökte, till exempel för ont i ma-

gen. Och sedan blev det en rubrik som var ”åtgärd” där det kunde stå till exempel att, patienten skrivs hem med ordination att göra si och så och att äta Albyl. Och sedan så tror jag att man också klämde i att det skulle vara återbesök, men jag vet inte om det hade någon egen kod. Men det var alltså några stycken sådana rubriker som man kodade in, och sedan var det fri text tills nästa rubrik kom.

Isabelle Dussauge: Just det.

Kerstin Sjöberg: Jag vet inte, det är kanske svårt att plocka ut information när det är så mycket fri text, möjligen.

Isabelle Dussauge: Hur fungerade de där koderna? Fick du koderna eller fick du så att säga översätta det som läkaren hade sagt, eller skrivit till…?

Kerstin Sjöberg: Nej jag tror att han sade anamnes och då tryckte jag på något ställe... Jo det gjorde jag, och då kom det upp på mitt papper, anamnes. Det fanns redan inkodat på något sätt i maskinen att, trycker jag här då kommer anamnes upp och då skrivs det både på papperet och finns på magnettejpen. Sedan började fria texten då. Och då när han sedan säger, heriditet, skrivs det också på papperet. Då rabblar han upp, far dog i hjärtinfarkt, mor dog i magsår, och så var det slut med det. Så kommer nästa rubrik, aktuellt kanske, och då trycker jag på den knappen. Och så fortgick det alltså. Det skulle vara intressant att se en sådan idag men det kommer vi inte åt.

Isabelle Dussauge: För varje kategori där fanns det ibland koder, i alla fall för diagnosen?

Kerstin Sjöberg: Ja. Diagnosen hade alltid den här sifferkoden.

Isabelle Dussauge: Ja, just det...och det var koder som du fick ta fram själv?

Kerstin Sjöberg: Nej det var doktorn som sade den, för det var väldigt noga med att det inte skulle bli fel med det. Så det var på doktorns ansvar att säga diagnos. Jag tror att det var en femsiffrig kod. Ja det skall jag låta vara osagt, det kanske inte var så.

Isabelle Dussauge: Fanns det organisationer som du var aktiv i under den tiden, på 60- och 70-talet? Som hade med det här stället att göra eller IT?

Kerstin Sjöberg: Ja på med.pol. var vi några stycken som samarbetade. Dels var det ju chefen Werner och sedan en medarbetare som hette Klaus Vogel, som var den som tog hand om mina småband och förde över dem till stora magnetband. Så han och jag hade också lite samarbete. Sedan Bengt Vadman som var överläkare på med.pol. Så det är klart att vi pratade ihop oss och stämde av hur det gick. Men det var ingen hårt knuten organisation, utan det var framför allt Klaus Vogel och jag som samarbetade eftersom han var den som förde över min information till de stora magnetbanden. Det är svårt att beskriva. Och att det inte blev något utfall utav det var ju tråkigt.

Isabelle Dussauge: Ja det är det. Kände du att du hade inflytande eller möjlighet till inflytande på dina arbetsuppgifter? Eller på utformningen eller användningen av dina arbetsverktyg?

Kerstin Sjöberg: Ja det tycker jag nog. Var det någonting som jag tyckte inte fungerade så bra, kunde jag säga till. Var det tekniskt, då kunde jag säga till IBM att det här ville jag ha en ändring på. För att det var IBM som var inblandade i att koda de olika rubrikerna.

Jag hade ett väldigt stöd utav IBM faktiskt. Jag jobbade på och tyckte att det var kul. Men att det var synd att det inte blev något i långa loppet.

Isabelle Dussauge: Vad är dina starkaste intryck från den perioden?

Kerstin Sjöberg: Dels var det en väldigt speciell miljö att arbeta i för att det här var ju akutintag för medicinskt sjuka – alltså inte kirurgi, trots att det kom kirurgfall också. Så att det hände en massa saker - otäcka saker också. Det var en väldigt spännande arbetsplats att vara på. Och sedan det här att alla var nyfikna på vad jag höll på med. Alla var vetgiriga och dessutom kom det väldigt många på studiebesök och tittade. Vilket jag tyckte var jättekul.

Isabelle Dussauge: Minns du vad de tittade efter?

Kerstin Sjöberg: Ja, de tittade när jag satt och jobbade. Det var alltid med någon representant från IBM naturligtvis. Det var ju de som bjöd in, för att de ville sälja den här maskinen. Det vet jag inte hur de lyckades med, om det var fler ställen som inskaffade en sådan. Jag vet att det kom besök från en stor läkarstation i Dalby i Skåne, det var sådana som kom och tittade. Jag tror inte att de i Skåne, Dalby, köpte någonting heller men folk var intresserade.

Isabelle Dussauge: Hur kändes det för dig att sitta där och arbeta medan folk kom och tittade på?

Kerstin Sjöberg: De första gångerna var det jättenervöst. Att man skulle trycka rätt och så. Men sedan så vande man sig. Jag satt plupparna i öronen och lyssnade på doktorns ord. Så jag gjorde ett jobb på riktigt när de stod och tittade. Rummet där jag satt var inget vidare. Det var ett genomlysningsrum, kallade de det för. Det var stort och kallt och det stod någon stor apparat där och jag var intryckt i ett hörn. Så det var ingen mysig arbetsplats, men det var ett så roligt jobb så det gjorde ingenting. Det var en genomlysningsutrustning som stod där, ingen riktig röntgenapparat utan de kallade det för genomlysningsutrustning. Ibland hände det ju att de var tvungna att genomlysa en patient och då fick ju jag gå ut därifrån förstås, men så kunde jag komma in igen. Och det som var lite läskigt, hemskt nu, när man tänker tillbaks, det var att i det här rummet så kunde man röka, trots att det var på sjukhuset. Jag tror till och med att man rökte i fikarummet. Jag rökte på den tiden och det var ju inget vidare. Nu tycker jag när jag tänker tillbaks på det, att man rökte och kanske en patient skulle in där, det visste man inte. Men det var ju ingen som reagerade på det.

Isabelle Dussauge: Nu är det inte alls samma sak. Kunde du röka medan du arbetade eller…

Kerstin Sjöberg: Det var lite svårt, man var ju tvungen att sluta skriva då. Men det hände att man slutade jobba och tände en cigarett. Och då kom ju min kollega ofta in också och tog en cigarett i det här rummet. Och det är helt obegripligt idag.

Isabelle Dussauge: Eller hur.

Kerstin Sjöberg: Ja. Hemskt.

Isabelle Dussauge: Vad var datorer för dig, eller hela den typen av teknik, vad betydde det för dig?

Kerstin Sjöberg: Jo men det var ju jättespännande. För att på UDAC fanns det en stor maskinhall med jättestora burkar och snurrande magnetband, magnetbandsstationer. Man hade skivminnen, stora runda saker så här med flera skivor i med lagringskapacitet. Jag kan inga siffror men en hyfsad PC idag är ju mycket snabbare än vad hela den här utrustningen var. Men det var ju samma sak där, det kom hela tiden studiebesök för att titta på de här. Det blinkade lite grann och så där och alla var så imponerade – men det var en väldigt spännande värld att jobba i faktiskt. Och där i maskinhallen gick unga killar, var det ju oftast, omkring i vita rockar och var operatörer till de här maskinerna. För de måste startas om och operatörerna måste byta tejpar och byta skivminnen. Så det var en väldigt, väldigt spännande värld. UDAC bildades -65 och du vet, då fanns det inga utbildade operatörer utan de plockade in den kille som vi hälsade på när vi kom hit, han var murare på den tiden men fick chans att komma in och bli operatör. Den man som jag är gift med idag, han arbetade med det bygge som byggde huset där UDAC låg. Och så träffade han på Werner Schneider och då frågade Werner Schneider, har inte du lust att jobba hos oss. Jag tror att det var fler vanliga jobbare, unga killar, som fick jobb och fick lära sig från grunden. Det är helt otroligt.

Isabelle Dussauge: Ja verkligen.

Kerstin Sjöberg: Ja. Och just som jag sade behövde man inte söka jobb utan man fick det ändå. Jag vet en kille som stod i kön på en lunchrestaurang som låg bredvid UDAC, och så kom Werner Schneider in och ställde sig i kön också. Och så började de prata och då visade det sig att den killen hade läst, han kunde ju programmera. Då frågade Schneider, har du lust att börja jobba på UDAC. Ja, så var det. Den killen blev kvar väldigt länge och gick till Statskontoret sedan, tror jag. Så att jag tyckte att det här med datorer har varit väldigt spännande och jag tycker det har varit en förmån att ha fått vara med från början, alltså från när jag började -67, ända till idag. Det här med mejl till exempel. Det fanns ju inte. Och som jag pratade om, fax och kopiatorerna, ja det är helt otroligt. Där är jag väldigt tacksam att jag har levt när jag har levt!

Isabelle Dussauge: Men det måste ha varit väldigt speciellt också att...det låter som att du verkligen var en föregångare i din användarkompetens.

Kerstin Sjöberg: Ja, jag kan inte programmera till exempel men jag har ju varit en trägen användare och fått lära mig väldigt mycket. Det har jag tyckt har varit väldigt bra. Och tack vare UDAC alltså. Det måste jag säga.

Isabelle Dussauge: Ja de skulle säga tack vare dig [skratt]. Men fick du träffa andra användare som arbetade på andra platser än UDAC, som använde sig av liknande teknik som du?

Kerstin Sjöberg: Jo, inom universitetet fick jag träffa andra, framför allt andra sekreterare som jobbade med ordbehandlingsutrustningar. Sedan lade sig ju facket i också, för att sitta och titta på en skärm ansågs ju vara farligt. Då skrev man ett lokalt avtal här inom universitetet att, om det var max 2x2 timmar om dagen eller om det var max 2 timmar om dagen som man fick sitta vid en skärm. Det var ingen som följde det naturligtvis, för att det blev ett redskap som man måste använda för att få något gjort - och då kan man inte titta på klockan och säga, nu har jag suttit i två timmar, nu måste jag gå och vila mig. Det håller ju inte, då blir inte jobbet gjort. Så att det följdes inte. Sedan kom det där att man skulle ha rätt till speciella terminalglasögon, sade man först då, som bara skulle få användas vid skärmen. Men vi som har glasögon jämt...jag körde med mina vanliga glasögon och det gick bra.

Isabelle Dussauge: Minns du när fackets krav kom?

Kerstin Sjöberg: Det borde jag ju veta, för att det är i samband med Ordbehandlingsdelegationen. Det kan jag ta reda på genom att åka hem och titta i en bokhylla, för jag tror att jag har sparat ett ex utav den här...Vi kom ut med en skrift faktiskt. Det handlar ju inte om med.pol. utan det handlade om ordbehandling. När kan det ha varit då. Jag måste tänka var vi satt. Det måste ha varit 80-tal. Ja. 80-tal men det exakta året kan jag inte säga. Men det tror jag står i den här skriften.

Isabelle Dussauge: Ja. Finns det något mer som du vill berätta om arbetsstämningen, hur ni arbetade och hur det förändrades?

Kerstin Sjöberg: Där på med.pol. menar du?

Isabelle Dussauge: Eller på UDAC, båda tänker jag på.

Kerstin Sjöberg: Det har alltid varit en väldigt bra stämning på UDAC. Det kan bero på att alla var i ungefär samma ålder. Då när det bildades var det väldigt mycket unga människor, och folk slutade inte så ofta utan att de jobbade kvar och åldrades tillsammans kan man säga. Det är något helt annat idag på SYSteam, UDAC. För nu har det kommit in väldigt, väldigt mycket ungt folk. Men du kan tänka dig då, 1965 med personal som till exempel Bengt Olsen, som är född 1940. Då var han alltså 25 år och väldigt många var yngre än det. Jag tror att chefen var 30 år. Och så fanns det väl någon gammal stöt som var 40 kanske. Resten var unga människor. Det var bra stämning och det var roliga fester och alla ställde upp – och på den tiden var det ju treskift. De här stora maskinerna måste ju gå hela tiden, för att det kunde ta en hel natt att göra en matematisk beräkning eftersom de var så långsamma. Men alla ställde upp för varandra, var någon sjuk så hoppade någon annan in och jag upplevde det som att det var en väldig speciell anda. Man pratade om UDAC-andan och jag tror att bland gamlingarna här nu, finns den kvar. Att man håller ihop. Och den kille som vi hälsade på idag, han kom -66 tror jag. Han har haft olika arbetsuppgifter men han började som operatör och nu är han lite halvchef. Ja, jag har haft ett väldigt roligt arbetsliv kan jag säga.

Isabelle Dussauge: Det låter väldigt kul måste jag säga. Hur var det att arbeta i skift?

Kerstin Sjöberg: Jag gjorde aldrig det utan det var operatörerna då. Bara de. Och jag tror inte det var så bra alltså. Magarna tog stryk, man äter middag kanske klockan tio på kvällen och, nej jag tror inte det var bra. För sedan övergick man till tvåskift bara. Och då åkte faktiskt folk från Stockholm, en kille som hette Granström åkte hit för att göra sina körningar. Då fanns inte QZ, som Stockholms datacentral hette. Då åkte han hit och var här en hel natt då.

Isabelle Dussauge: Finns det saker som vi inte har pratat om som du önskar prata om?

Kerstin Sjöberg: Usch, jag tycker jag har babblat så mycket.

Isabelle Dussauge: Det är underbart.

Kerstin Sjöberg: Ja det har ju blivit mer snack, tycker jag, om UDAC-biten eftersom den längsta tiden har ju varit där. Jag menar, med.pol. var bara en liten del, några år. Nej, jag kan inte komma på något mer nu.

Isabelle Dussauge: Jag har en sista fråga som handlar just om dessa två arbetsplatser.

Spelade det någon roll just att du arbetade på dessa två platser samtidigt?

Kerstin Sjöberg: Tänker du på med.pol. eller tänker du på universitetet kontra UDAC?

Isabelle Dussauge: Alltså jag tänkte på med.pol., då var du samtidigt på UDAC.

Kerstin Sjöberg: Ja det var ju lite stelare på med.pol. Det att man inte sade du till varandra, alltså till läkaren. Vi vanliga, sekreterare och sköterskor sade ju du till varandra, men man sade inte du till läkaren. Det var som en helt annan hierarki där, professorn där uppe och sedan ända ner till städerskan. Så var det faktiskt inte på UDAC. Utan det var en helt annan stämning, ingen satte sig på några höga hästar och var märkvärdiga utan...

Isabelle Dussauge: Upplevde du att du hade olika status på de två olika arbetsplatserna?

Kerstin Sjöberg: Ja på med.pol. sågs jag kanske som någonting lite märkvärdigt, att jag kunde det här med maskinerna. Det tror jag faktiskt. Inte att läkarna var imponerade utan annan personal tyckte nog att det var något speciellt, medan på UDAC var jag bara en bland andra. Så kan det nog vara.

Isabelle Dussauge: Och kanske som avslutningsfråga, var det så att ditt arbetsliv påverkade dig utanför arbetet?

Kerstin Sjöberg: Om det gjorde det?

Isabelle Dussauge: Mm. Det gör alltid det kanske på något sätt, men om du vill kommentera relationen mellan dessa två…

Kerstin Sjöberg: Vad svårt. Ja det är klart, det finns ju en sak och det är att jag träffade min man på UDAC. Det var verkligen någonting, det var ju en påverkan. Och, det var lite lustigt faktiskt. Jag kände honom ända sedan, ja, 1967. Han var en utav operatörerna, som jag sade. De var tuffa, så jag var nästan lite rädd för de här operatörerna. De var så himla tuffa. Men sedan när man lärde känna dem så märkte man att de var jättesnälla. Sedan var det väl, -81 på en firmafest, så sade det klick. Det är lite lustigt när man har känt en människa i flera, flera år. Och så plötsligt då så... För jag var fri, han hade ett förhållande då, men det tog slut.

Isabelle Dussauge: Bra för dig!

Kerstin Sjöberg: Ja. Och sedan så flyttade vi ihop, vi köpte hus -83 och flyttade ihop och olyckskorpar sade, det där klarar ni aldrig, för det var ett dyrt hus med den tidens mått mätt. Men vi bor fortfarande kvar och har klarat det. Och -88 så gifte vi oss faktiskt. För det var lite enklare så, istället för att vara sambo. Och han adopterade min dotter. Jo för han ville att vi skulle gifta oss tidigare men jag sade att, nej det behöver man väl inte. Men sedan blev min dotter med barn, och då tyckte min man att, jamen nu måste vi gifta oss för att annars blir jag ingen riktigt morfar, sade han. Och i samband med det så adopterade han henne. Och nu har vi två barnbarn som är 17 och 19 år.

Men för övrigt vet jag inte hur arbetet har påverkat mig. Jag tror nog att kompisar har tyckt att det verkar ha varit ett väldigt roligt ställe som jag har arbetat på. Jag har kompisar som har arbetat inom både vården, på privata företag och i affärer och de tycker nog att jag har haft en väldigt rolig arbetsplats. Att döma av vad jag har berättat och vad jag har fått vara med om och så där.

Isabelle Dussauge: Och håller du med dem?

Kerstin Sjöberg: Ja, ja det gör jag. Jag är jätteglad, och det var ju slumpen som gjorde att jag hamnade här. Jag vet inte om Bengt Olsen har samma åsikter. Han försvann ju rätt så snart till Stockholm då. Men det är en annan sak.

Isabelle Dussauge: Det tror jag. Om det inte är något mer som du önskar prata om kan vi avsluta intervjun.

Kerstin Sjöberg: Nej jag kan inte komma på något mer.

Isabelle Dussauge: Tack så mycket. Det var väldigt roligt att prata med dig.

Kerstin Sjöberg: Tack själv. Det tycker jag med. Hejdå.